

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala vármegye, 2023.08.07-08.15.

Időjárás: A múlt héten enyhült az időjárás csapadékos jellege, bár a búza betakarítása továbbra is akadályozott volt a nem nagy mennyiségű de gyakori esők miatt. Csapadék, 10-20 mm között hullott 2-3 nap alatt.

A páratartalom magas volt (75 % felett) és továbbra is jelentős volt az esti/éjszakai páralecsapódás is, kora őszi időjárásra emlékeztetett az időszak.

A hőmérsékleti értékek az előző héthez hasonlóak voltak, éjszaka kissé csökkentek, a minimum hőmérséklet 10,6-13,4 °C, a maximum 21,1-27,8 °C között változott (átlag: 15,85-20,6 °C).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, REPCE

Növényfenológia:

Őszi árpa: hántott tarló, árvakelés: 3 leveles állapotú;

Repce: tarló, hántott tarló, árvakelés: szik-2 leveles állapotú.

Őszi búza: betakarítás még mindig folyamatban.

Károsítók:

Az őszi búza **tarlók parlagfű fertőzöttsége** továbbra is jelentős, a felázott talaj és a megkésett betakarítás miatt a tarlópántások sem voltak elvégezhetőek. A gyomnövények növekedése intenzív, helyenként 40-50 cm-es magasságú parlagfűvel.

A **még aratatlan őszi búza táblákon** jelentős mértékű és gyakori a **korompenész** felszaporodása (1. fotó). A jégvert állományokban nagy mértékű a pergési veszteség, amely a már learatott de még hántatlan táblákon az árvakelések nagy mennyiségében mutatkozik meg. Több helyen tapasztalható a betakarított termés csírázása az állandó nedvességtől, ez 10-30 % között változik. A még lábon álló állományok intenzív gyomosodása nehézkessé teszi az állomány felszáradását és az aratást (2. fotó). Elsősorban a parlagfű, de gyakori az acat, szulák és kakaslábfű tömeges jelenléte.

1. fotó: Őszi búza tábla erős gyomosodással (2023.08.14)

2. fotó: Korompenészes őszi búza (2023.08.14)

A **hántott őszi árpa táblákon** tömeges az árvakelések megjelenése, mostanra 3 leveles fejlettséggel. Az árvakelésű növényeken gyenge de a legtöbb táblán közepes mértékű pirenofóras levélfoltosság fertőzöttséggel (3. fotó). Állomány szinten 100 %-os a gyakoriság.

3. fotó: Pirenofóras levélfoltosság őszi árpa árvakelésén (2023.08.14)

A **hántott repce tarlókon** az árvakelések szik-2 valódi leveles állapotúak, jelenlétük tömeges. Az árvakelésű növényeken egy-egy táblán közepes mértékű a bolhák kártétele.

KUKORICA

Növényfenológia: tejes érés-késői tejesérés.

Kukoricában a **kukoricamolý** második nemzedékének rajzása csökkenő tendenciájú, alacsony egyedszámú (0-2 db imágó/csapda/3 nap). A második nemzedék kártétele még nem látható.

A **kukoricabogár** rajzása folyamatos, csökkenő intenzitású. A monokultúrás területeken egy-egy táblán átlagosan 0,5-1 db bogár/növény közötti mennyiségre csökkent az egyedszám. A párosodás folyamatos.

A vadjárta területeken (amelynek felülete folyamatosan nő) megjelent és gyakorivá vált a **golyvás üszög** fellépése.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: citromérés kezdete-citromérés.

Napraforgóban az **alternáriás foltosság** tovább növekedett. A leveleken közepes-erős fertőzöttség jellemző az alsó és középső levelek érintettségével (az alsók felszáradásával) és a betegség száron is megjelent (4. fotó). A tányéron észlelési szintű a betegség fellépése, de a magas fertőzési nyomás miatt növekedés várható.

4. fotó: Alternáriás foltosság napraforgó szárán (2023.08.14)

A **szklerotíniás rothadás** tünetei erősödtek és gyakorivá váltak az állományokban. Főleg a szárfertőzöttség vagy a teljes növény fertőződése jellemző, csak tányéron minimális a megjelenés.

Egy-egy állományban megjelent, máshol közepes mértékűre erősödött a **diaportés betegség** fellépése (5. fotó). Az alsó levelek (2-6 levél) felszáradása részben ennek, részben az alternáriás betegségnek tudható be. A tányéron nem látható tünet jelenleg.

5. fotó: Diaportés betegség napraforgón (2023.08.14)

A felázott talajon a **növények megdőlése** több táblán tapasztalható, amely a betegségek fertőzésveszélyét tovább növeli, most már a tányéron is! A betegségek terjedésére, újabb tünetek fokozott mértékű megjelenésére számíthatunk!

Napraforgóban a **parlagfű** (170-200 cm magas növények) fertőzöttség továbbra is jelentős, a tábla széleken de azok belsejében is. Az állományok megdőlése még nagyobb teret enged a gyomosodásnak. A parlagfű mindenütt virágzik, intenzív a pollenszóródás, ezért és a hatósági ellenőrzések miatt a fokozott védekezés (most már csak kaszálással, később lombtalanítással) javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva: érés; cseresznye, meggy: szüret után.

Alma, körte: gyümölcsnövekedés - gyümölcs színeződés-érés;

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a múlt héten enyhült, de így is közepes szintű volt a magas páratartalom miatt. Újabb tünetek megjelenésére számíthatunk a leveleken.

A **lisztharmit** fertőzési nyomása kissé emelkedett, köszönhetően a párás napoknak. Lombon újabb kismértékű tünetek láthatóak, de gyümölcsfertőzöttség nem jellemző.

A **monliás rothadás** fertőzésveszélye továbbra is magas, házi kertben jelentős termés kiesést eredményezve. A fertőzési nyomás közepes-erős fokozatú, almán és körtén, ezért ahol az érés engedi, a védekezés javasolt.

A csapadékos, párás időjárás miatt a **tárolási betegségek** elleni védekezés továbbra is javasolt, időszerű.

Almában az **almamoly** rajzása folyamatos, csökkenő 4-8 db imágó/csapda/3 nap fogással. A molyos (hulló) gyümölcsök aránya tovább növekedett 3-7 % között alakul. A védekezés javasolt. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása folyamatos, csökkenő egyedszámmal és kártételi nyomással (22-44 db imágó/csapda/3 nap). A kártétel minimális, valószínűleg a parazitáltság miatt (házi kertben).

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása alacsony szintű, enyhén emelkedő, 8-20 db imágó/csapda/3 nap fogással. Kártétel nem jellemző.

Szilvában a **szilvamoly** rajzása nem mérhető, befejeződött. A molyos gyümölcsök aránya azonban növekedett, ~5-10 %, a gyümölcshullás folyamatos. **Szilvában a monliás gyümölcsrothadás** erős mértékűre erősödött, emelkedő, 10-12 %-os gyümölcsfertőzöttség jellemző.

A **sztigminás levéllyukacsosodás** meggyen míg a **blumeriellás levélfoltosság** cseresznyén erősödött. Újabb gyenge mértékű tünetmegjelenés tapasztalható. Így házi kertben közepes-erős fertőzöttség alakult ki mostanra, fokozódó lombhullás mellett.

SZŐLŐ

Növényfenológia: zsendülés-érés kezdete

Szőlőben az **amerikai szőlőkabóca** imágóinak rajzása folyamatos, kis számú, 4-6 db imágó/csapda/hét fogással. Az **imágók elleni védekezést továbbra is folytatni szükséges**, (egyedszámtól függetlenül), mert a **fitoplazma-szerű tüneteket** mutató tőkék megjelenése folyamatos, tömeges!

A **peronoszpóra** fertőzésveszélye a múlt héten közepes mértékűre csökkent. Újabb tünetek csak minimális mennyiségben láthatóak, azonban a korábbi fertőzésből származó tünetek sporulálása kissé csökkenő intenzitással, de még tart. A korábbi fertőzések következtében a fiatal hajtások felkopaszodtak, a lombhullás intenzívvé vált!

A **feketerothadás** fűrt illetve bogyó tünetei erősödtek. A fertőzési nyomás valamelyest csökkent, de a későbbi fajták esetében még jelentős!

A **lisztharmat** fertőzésveszélye emelkedett és újabb, egyelőre még gyenge mértékű levéltünetek megjelenése tapasztalható. A lombfertőzöttség erősödése várható!

DIÓ

Dióban folyamatos, de viszonylag stagnáló és alacsony egyedszámú a **nyugati dióburok-fúrólégy rajzása**. A fogás 19-22 db imágó/csapda/hét, de ültetvényenként változó lehet, ezért a csapdázás javasolt. A fertőzött ültetvényekben a védekezés megkezdhető.

Zalaszentlőrinc, 2023. augusztus 14.

Tűh Annamária
előrejelző